

Aven publicerad i
globalarkivet.se

Problem med hörseln syns inte på utsidan. Tamana är ständigt leende och Mujaba en smula eftertänksam. Nu har de fått kunskaper och ett språk för att kommunicera med omvärlden.

Foto: Björn Lindh

Barn med funktionsnedsättning

HOPP OCH ORO

INKLUDERANDE UNDERVISNING

SAK har 23 center där barn med funktionsnedsättning erbjuds undervisning i förberedande klasser, i provinserna Balkh, Jowzjan och Samangan.

2958 barn, varav 1 157 flickor, fick 2015 undervisning i förberedande klasser.

474 barn, varav 182 flickor, integrerades 2015 i vanliga klasser.

FAMILJEN BODDE LÅNGT UTANFÖR MAZAR-E-SHARIF.

Men en dag såg de ett teve-program om Svenska Afghanistankommitténs (SAK) center för barn med funktionsnedsättningar, och insåg att de skulle behöva flytta in till staden för att ge familjens två döva barn chansen till värdigt liv. Nu går Tamana, 13 år, och Mujaba, 11 år, i skolan. Och de älskar det.

– Jag är gladare nu än förr, och känner mig som en del av samhället. Jag kan läsa, skriva – även engelska bokstäver – och jag kan läsa poesi, säger Tamana på teckenspråk som tolkas till dari och sedan vidare till engelska.

Tamana är aktiv och ständigt leende, Mujaba är mer eftertänksam. Dari, engelska och matematik är hans favoritämnen. Båda har de fått upp ögonen för idrott, och skulle väldigt gärna bli professionella idrottsutövare på något sätt.

Nu har de gått tre år i SAKs förberedelseklass och det är snart dags att ta steget över till en helt vanlig skola. Något de båda ser fram emot. Mamma Friba, som själv är lärare, är däremot orolig för hur det ska gå.

– De vet inte vad som väntar dem. Många lärare och till och med rektorer har fördomar mot personer med funktionsnedsättningar. De talar diskriminerande om människor som avviker, säger Friba.

SAKs PERSONAL ÄR INTE LIKA PESSIMISTISK. De vet att på den skola där Friba arbetar finns inga barn med funktionsnedsättningar och lärarna har inte fått någon utbildning om funktionshinder. Men det har 3 000 andra lärare fått i de tre provinser där kontoret i Mazar-e-Sharif ansvarar för verksamheten. Lärarutbildningen ingår i programmet för inkluderande undervisning. Här ingår produktion av läromedel, till exempel böcker med punktskrift.

Man ger också direkt stöd ute på skolorna till elever, lärare och rektorer.

Genom åren har programmet i de tre provinserna integrerat omkring 1 200 elever med funktionsnedsättning i den allmänna skolan. En del finns inte kvar i skolan, vilken kan bero på att det inte har fungerat eller för att de kanske blivit internflyktingar, eller lämnat landet. Men över 900 elever med funktionsnedsättning finns i det allmänna skolsystemet.

DEN ORO SOM FRIBA KÄNNER inför att låta barnen ta klivet över till en vanlig skola är kanske inte helt obefogad. SAK har 14 resurspersoner anställda med uppdraget att ge stöd ute på skolorna. Bara 14 personer på cirka 900 elever med särskilda behov. De som leder projektet önskar att det fanns resurser att anställa många fler.

Tamana och Mujaba känner ingen oro för det som ska komma sedan. De har fått en chans som alla barn med funktionsnedsättning i hela världen borde få, men långt ifrån alla får. De har fått kunskaper och ett språk som gör att de kan kommunicera med omvärlden, och förstå den bättre. Genom SAKs insatser finns också en lokal tv-kanal som sänder nyheter på teckenspråk en gång i veckan.

Även kommunikationen inom familjen fungerar bättre. De sex andra

syskonen har i varierande grad lärt sig teckenspråk. Mamma Friba berättar att till och med tvååringen i familjen utan att tänka sig för gör tecknet för vatten när hon är törstig.

TEXT: BJÖRN LINDH

TIPS!

Läs Björn Lindhs
blogg sak.se/blogg